

VITA MARINA

MAANDBLAD GEWIJD AAN ZEE-AQUARISTIEK EN ZEE-BIOLOGIE

Redactie: BOB ENTROP

Uitgave: Stichting Biologia Maritima — Nederlands Instituut voor Zee-Aquaristiek en Zee-biologie
Administratie: Benoordenhoutseweg 5, Den Haag — Telefoon 0 70-243689 — Giro 606100

13e jaargang, no. 9

september 1963

WE LEGGEN ONZE WAARNEMINGEN VAST

het kaartsysteem

We zijn zo vrij aan te nemen dat ook U, net als wij, geen hoofd als een ijzeren pot bezit; zo'n stel hersenen, dat zich alles haarfijn weet te herinneren, zonder ook maar een detail te vergeten. In het dagelijks leven zijn er zo ontzettend veel dingen die je onthouden moet, dat wij als levensregel genomen hebben om alles op te schrijven. De zakagenda is onze "reserve hersenen" geworden. En met succes. Wat zou u er van denken, wanneer we alle bijzondere dingen, die in en om ons aquarium gebeuren, eens in de vorm van een kaartsysteem gingen vastleggen?

Juist bij de liefhebberij van het zee-aquarium bereiken ons bijna dagelijks vragen over de techniek van het aquarium, de houdbaarheid van dieren en wieren of over een of andere biologische bijzonderheid van een bepaald dier. De kennis die wij nu van het zeeaquarium hebben is grotendeels gebaseerd op gegevens uit de praktijk van vele zee-aquarium-houders. Het zijn gegevens, die zij niet uit hun duim zogen, of zich nog wel vaag konden herinneren, maar die zij uit hun dagboeken, waarnemingencachiers of kaartsystemen hebben gelicht. Juiste gegevens dus, die zij destijds louter voor zichzelf hebben vastgelegd, maar die nu voor anderen verwerkt kunnen worden. Op dezelfde manier zullen ook uw waarnemingen en vondsten weer anderen van nut kunnen zijn, wanneer men u om een inlichting, een tip of een advies zal komen vragen. Dan zal het prettig zijn, wanneer u even uw kaartsysteem er bij kunt opslaan. Een kaartsysteem waarin alle bijzondere voorvallen in uw aquaria opgetekend staan. Dus min of meer een Zeedieren-burgerlijkbestand, waaruit u de doopceel van uw aquarium-dieren kunt lichten.

We spreken al steeds van een kaartsysteem, waaruit blijkt dat wij aan een losbladig systeem voor onze aantekeningen en wat dies meer zij de voorkeur hebben gegeven. Een kaartsysteem heeft zoals we alle weten als voordeel dat de rangschikking van de gegevens steeds naar behoefte gewijzigd kan worden en dat een gegeven snel opgezocht kan worden. Aangepast aan onze liefhebberij hebben we daartoe het volgende indelingssysteem ontworpen. Als standaardmaat voor alle kaarten, die in dit kaartsysteem worden ondergebracht, namen wij 20 x 12,5 cm. Dit is een normale maat voor een kaartsysteem. De kantoorboekhandel levert hiervoor opbergkastjes alsmede de daarin passende kaarten, tabkaarten, alphabetten etc. Er is natuurlijk niets op tegen om zelf een stevig systeemkastje te knutselen. In dit systeem worden vier verschillende soorten gegevens ondergebracht en wel:

1. de waarnemingen aan dieren en wieren gedaan;
2. de schetsen en tekeningen welke wij van de dieren en wieren maakten;
3. de literatuur welke over een bepaald onderwerp bestaat;
4. de couranten- en tijdschriftenknipsels over een bepaald onderwerp.

Om nu zoveel mogelijk de beschrijving van technische aard te vermijden bekijken we eens even de figuren 1 (zie hieronder) en 2 (zie volgende pagina).

Figuur 1 laat de kaarten zien met vier verschillende soorten gegevens. Om het geheel overzichtelijk te maken kunnen we de kaarten A, B en C van verschillende kleur nemen, terwijl kaart D uit goed stevig tekenpapier of ivoorcarton (wi) gesneden wordt. Al deze kaarten in de maat 20 x 12,5 cm. Alle waarnemingskaarten (A), literatuurkaarten (B) en de knipselkaarten (C) worden doorlopend genummerd van 1.... enz. In de linkerbovenhoek van iedere kaart wordt de hoofdafdeling vermeld, waarop de gegevens betrekking hebben. Met één oogopslag kunnen we dus zien of de betreffende kaart op de juiste plaats opgeborgen is. Op figuur 2 zien we een gedeelte van het kaartsysteem. De kaarten voor de hoofdafdelingen als Holtedieren, Vissen, Wormen, Weekdieren, Stekelhuidigen enz. maakten we van stevig stoccarton, waaraan een tab gesneden werd, die boven de geslachtskaarten uitsteekt. Op deze tab komt de naam van de hoofdafdeling te staan (Nederlandse

en/of Latijnse naam zo u wilt). Direct achter de kaart van de hoofdafdeling bergen wij persoonlijk de literatuur- en de knipselkaarten op, omdat deze meestal betrekking hebben op verschillende dieren van hetzelfde type. Literatuur- en knipselkaarten met de gegevens van een bepaald dier worden direct achter de geslachtskaart opgeborgen. Zoals uit de figuur blijkt maken we voor ieder dier, waarmee we te maken krijgen - doordat we het aan het strand vinden of in het aquarium verzorgen - een tabkaart. Bijv. Brakwatergrondel - *Gobius microps* Krøyer. Achter deze geslachtskaart volgen dan direct de waarnemingskaarten (A), die ook opeenvolgend genummerd zijn. Zoals op de figuur te zien is zijn de tabs van plaats verspringend om steeds een duidelijk overzicht te houden. De tekeningen worden bij de betreffende waarnemingskaart opgeborgen. De namen van de verschillende geslachten worden in alfabetische volgorde achter de typekaarten opgeborgen. Ook voor onderwerpen, die van technische aard zijn kan een tabkaart gemaakt worden bijv. Filter - Pompen - Kitmiddelen - Plastic enz. Achter deze kaarten

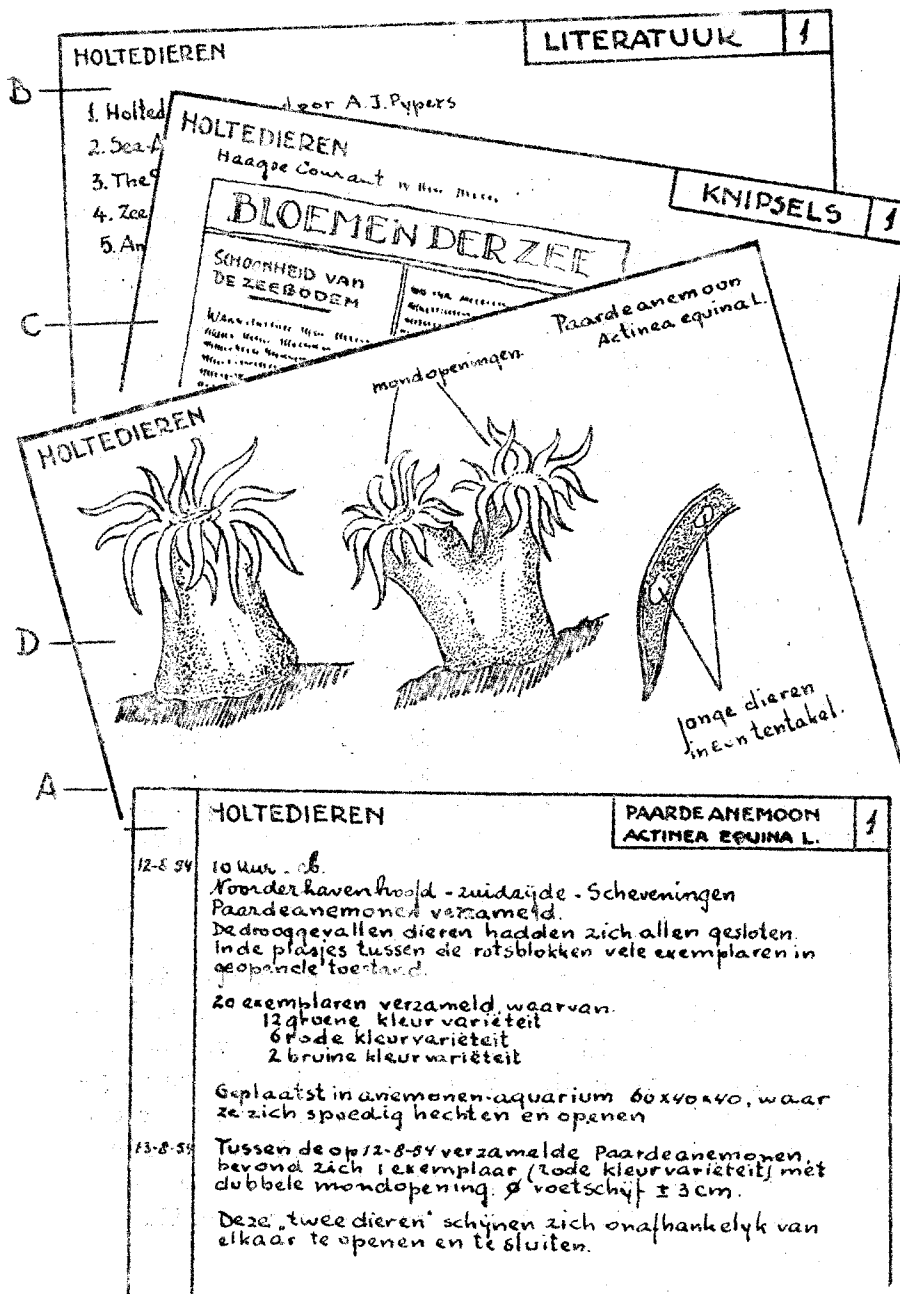

Fig. 1. Enkele voorbeelden van archiefkaarten.

A = waarnemingskaart, B = Literatuurkaart, C = knipselkaart, D = tekenkaart.

noteren we alle gegevens die belangrijk zijn, ervaringen die met de materialen opgedaan worden, gegevens over laboratoriumproeven, adressen van leveranciers enz. Een ieder kan dit kaartstelsel net zo ver uitbreiden als hem dit nuttig voorkomt.

Het beschrijven van dit kaartstelsel is een beetje droge kost, maar we zullen eens zien hoe interessant dit archief wordt, wanneer we er een tijdje meewerken. Het groeit steeds maar door en van ieder dier en wier krijgen we op den duur een waardevolle serie waarnemingen en gegevens bij elkaar. Nu zult u zich misschien nog

afvragen, wat we nu eigenlijk allemaal op deze kaarten gaan schrijven en tekenen.

Nu dat is niet zo eenvoudig te vertellen. Het gemakkelijkste

antwoord is: noteert u alles wat er in uw aqua-

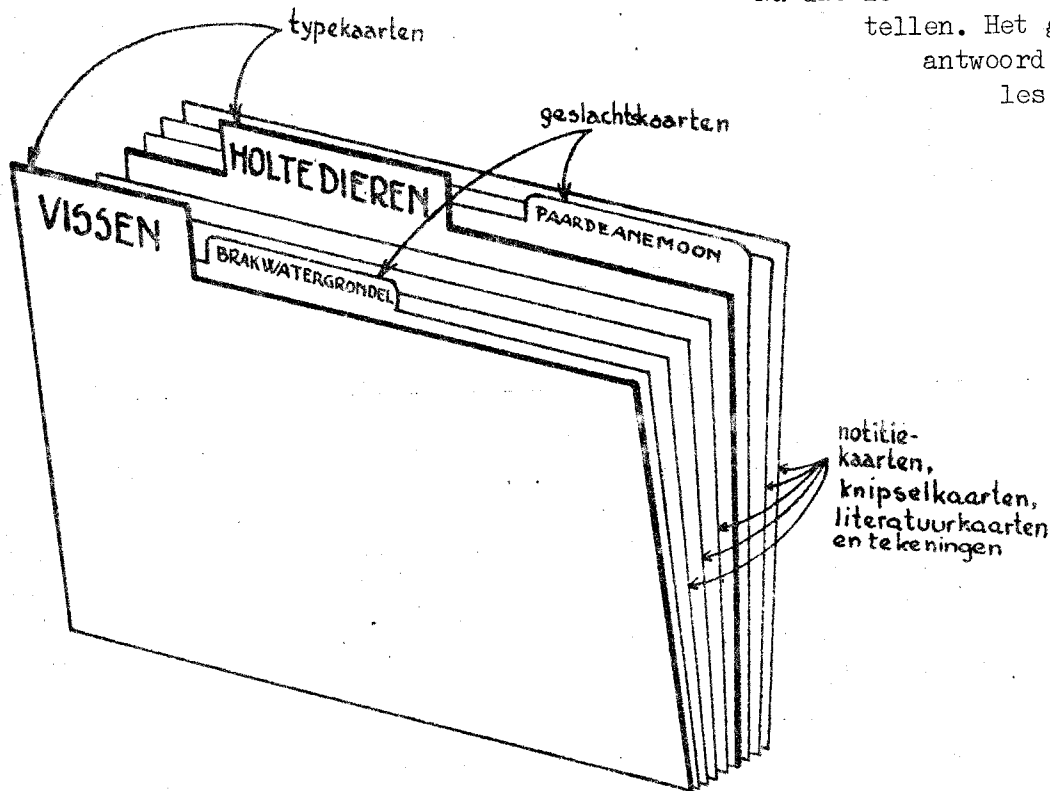
rium gebeurt of

wat u tijdens excursies vangt of waarneemt.

Omdat het bijhouden van zo'n archief een

werkje is dat secuur gedaan moet worden en ieder gegeven dat eerst

zo simpel leek, later van veel waarde kan zijn, kunnen we nog wel enkele tips geven, die voor het

Figuur 2. Indeling van het archief.

doen van waarnemingen van algemeen belang zijn.

Dat ook juist en secuur waarnemen een hele kunst is zullen we spoedig merken, maar ook snel onder de knie krijgen. Een tip, die met cursieve letters getypt zou moeten worden luidt:

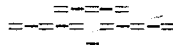
FANTASEER NOOIT IETS BIJ UW WAARNEMING.

WEES UITERST VOORZICHTIG MET UW CONCLUSIES EN SPREEK LIEVER
VAN VERONDERSTELLINGEN EN MOGELIJKHEDEN.

Om een voorbeeld te noemen: 's Avonds vlak voordat u zich ter ruste zult begeven, doet u in uw aquarium de waarneming dat een mannetje- en vrouwtje-strandkrab met elkaar in paring zijn gegaan. Zij zitten stil tegen een stuk rots aan, maar even later gaan zij aan de wandel en verdwijnen uit uw gezichtsveld achter de rotsen. U draait het aquariumlicht uit en gaat naar bed. De volgende morgen ziet u deze twee krabben "nog" in paring. Zoudt u nu in uw kaartstelsel vermelden dat een mannetje strandkrab en een wijfje strandkrab van 's avonds elf uur tot de volgende morgen acht uur in paring zijn geweest dan maakt u de fout dat u aan het fantaseren bent geslagen. U weet immers helemaal niet zeker of de paring ook gedurende de

nacht voortgeduurd heeft? Het kan best zijn dat nadat het echtpaar achter de stenen verdwenen was, de paring afgelopen was, maar dat het mannetje eerst tegen de morgen het wijfje voor een tweede paring heeft "opgezocht". Ziet u dat het mannetje 's morgens het wijfje weer voor de paring "gevonden" heeft, dan mag u ook niet concluderen dat bijv. 's nachts bij strandkrabben geen paring plaats vindt. Zelfs de uitdrukkingen "opgezocht" en "gevonden" zijn eigenlijk al gevaarlijk, want we weten immers helemaal niet of er door het mannetje wel gezocht werd evenmin als wij weten of er van een vinden sprake is. Wat u wel in uw archief moet vermelden is, dat u gedurende de avond zo en zo laat tot de volgende morgen zo en zo laat geen waarnemingen heeft kunnen doen. Hieruit moge blijken dat we alleen dat zo precies mogelijk proberen te omschrijven, wat we werkelijk gezien hebben. Natuurlijk moogt u gerust eens een veronderstelling in uw aantekeningen opwerpen, maar daarbij moeten we bijv. nooit voor een gehele soort generaliseren, wat we bij een enkel individu hebben waargenomen. Werkelijke biologische conclusies, die wetenschappelijk verantwoord zijn, kunnen - en dan vaak nóg met de voorzichtigheids-slag om de arm - pas getrokken worden na vele waarnemingen van gelijke aard en onder dezelfde omstandigheden.

(wordt vervolgd)

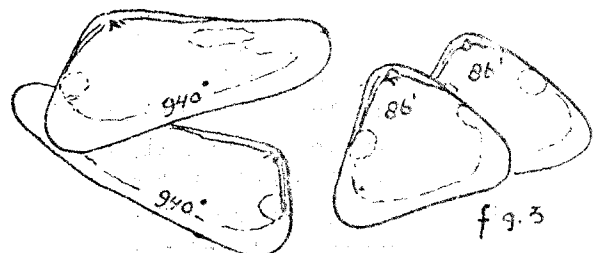
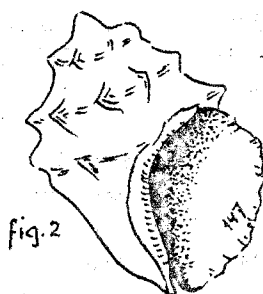
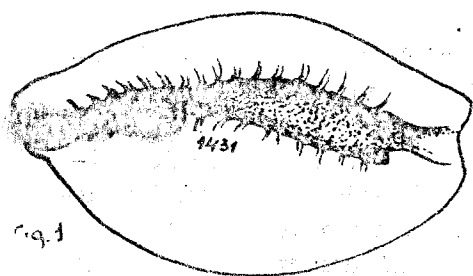
EEN PRACTISCHE TIP - HET NUMMEREN VAN SCHELLEN MET EEN ZEER GLAD OPPERVLAK.

Menig verzamelaar zal bij het lezen van de titel zeggen: "Hou maar op, dat is een heksenbaan". Ook ondergetekende had moeite om b.v. Cypraeidae - de Kaurischelpen zoals ze doorgaans onder één naam genoemd worden - van een nummertje te voorzien. We nemen aan, dat ook U behoort tot de verzamelaars, die hun collectie willen ordenen volgens een methode zoals het hoort. Dan hoort het er bij dat U elke schelp het nummer geeft, dat ook op het etiket staat, dat in het doosje ligt. Dit correspondeert dan weer met het nummer uit het register waarin U elke schelp, die nieuw aan uw collectie wordt toegevoegd, inschrijft.

Dit nummeren gebeurt met een fijne tekenpen en niet verblekende O.Indische inkt. Wanneer het oppervlak van de schelp mat of enigszins verkalkt is, geeft het aanbrengen van een nummer geen moeite. Het nummer moet klein en duidelijk zijn. Ook zetten we het altijd op de zelfde plaats. Persoonlijk nummeren we de Gastropoda in de mondopening bij de buitenmondrand. (zie figuur 2)

Bij Cypraeidae kan dit niet omdat de mondopening hier slechts een nauwe spleet is. Dan moet het gebeuren op de basis van de binnenlip (zie figuur 1)

Om nu toch met succes een goed leesbaar nummer te zetten op de porceleinachtige oppervlakte ontdekte ik het volgende simpele foefje. Met de top van de vinger wrijf ik 3 - 4 maal krachtig heen en weer over het te beschrijven oppervlak en dan schrijf ik net

zo gemakkelijk de kleinste cijfertjes zonder dat de O.Indische inkt gaat kralen. Het drogen van O.I.inkt op dit gladde oppervlak duurt wat langer. Daarom moeten we er voor zorgen dat de nog natte nummers niet door schuiven verwazen en onleesbaar worden.

Tweekleppige schelpen, die niet meer door een slotband aan elkaar verbonden zijn worden aan de binnenkant van een nummer voorzien. Wanneer meerdere doubletten in één doosje aanwezig zijn - en zij dus allemaal het zelfde nummer dragen, omdat ze van de zelfde vindplaats afkomstig zijn - voeg ik aan elk nummer nog een accent te- kentje toe. (zie figuur 3, vorige pagina)

Nummer ook de tweekleppige schelpen steeds op een zelfde plaats. B.v. midden onderderrand, direct onder de top of waar U maar wilt.

Al deze werkjes werken er aan mee dat de collectie een verzorgd aanzien krijgt. Misschien mag ook nog eens gewezen worden op de doosjes, waarin we de schelpen opbergen. Breng ook hierin uniformiteit. Een collectie moet een keurig geordend geheel zijn. Het oog wil immers heel veel in onze liefhebberij.

Een volgende keer iets over het zelf maken van doosjes voor de collectie.

We willen graag een aantal korte artikeltjes plaatsen met tips over het verzorgen van de collectie. Misschien zult U een heel andere methode volgen. Ook deze kan zeer handig zijn en nuttig zijn, maar wij kennen hem niet. Schrijft U ons eens hoe U het doet. Andere verzamelaars, vooral beginners zullen U dankbaar zijn voor de tips, die U hen geeft.

Voegt U gerust een simpel schetsje toe; wij maken de tekeningetjes wel geschikt voor publicatie in de Vita Marina.

Bob Entrop

=====

=====

=====

VARI A MARITIMA

In de toekomst toch oesters uit Yrseke ?

Yrseke zal aan het deltaplan ten gronde gaan. Het stadje dat zijn levendigheid en zijn bestaansrecht dankt aan het feit dat het een internationaal centrum voor de oestercultuur is, heeft niet alleen in de winter van vorig jaar een zeer gevoelige klap gekregen - immers alle oesters zijn doodgevroren - maar bloedt als het ware langzaam dood. Afgelopen zomer waren we in de omgeving van Yrseke met een studiekampje voor zeebiologie en tijdens een der bezoeken aan Yrseke spraken we met mensen, die je nu eenmaal altijd rond een haven kunt aantreffen. Het was een oester- visser, die ons vertelde dat menig visser de toekomst zeer donker inziet en nu reeds - zoals het een goed visserman betaamt zijn bakens verzet wanneer het getij verloopt. Zo vertelde hij van een visserman, die het in de toekomst gaat zoeken in het kweken van champignons. Nieuwe schepen zo ging hij voort, worden er niet meer gebouwd; men onderhoudt ze nog zo lang als het moet, maar van vernieuwingen is geen sprake meer. Nieuwe schuren en andere opstallen worden niet meer gebouwd. Yrseke gaat dood. Het waresombere, maar leerzame geluiden voor het excursiegroepje, dat bestond uit een aantal leerlingen van een middelbare school. Leerzaam omdat zij hier geconfronteerd werden met de harde werkelijkheid van de dagelijkse strijd om het bestaan, die ook in onze tijd van hoogconjunctuur gestreden wordt.

Maar voor de nood het hoogst is en het water tot de lippen komt te staan, doet de zeeuw zijn lijfspreuk Luctor et emergo eer aan en schakelt om. Beter nog gezegd hij laat niet los wat hij na jaren van noeste arbeid heeft opgebouwd.

Wij lazen namelijk dat in Yrseke de firma's R.Verwijs en oesterkwekerij "Eensgezindheid" een lofwaardig initiatief hebben genomen door contact te zoeken met een groot

concern in Boston (USA). Zij hebben opgericht de American Leafood Import NV, die vanuit Yrseke de E.E.G.-landen van kant en klaar zeevoedsel in de vorm van vis, kreeft en oester wil gaan voorzien. De oester zal in de toekomst dus wel van verre moeten komen, maar Yrseke blijft dan misschien toch nog voor een groot deel van Europa het centrum waar oesters en andere zeeproducten vandaan komen. Een lofwaardig initiatief.

Zeebiologie in het deftige Noordeinde te Den Haag.

Het Noordeinde is deftig. Het oude paleis van de koningin staat er, verder een standbeeld en vele chique magazijnen. Maar ook is er een stukje zeebiologie aanwezig en wel in de vorm van een mooie gevelsteen, die een krab voorstel, omkransd door een paar bladachtige figuren.

We moeten onze blik wel langs de gevel van het pand Noordeinde 18 naar boven laten glijden, want de steen daterend uit 1888 bevindt zich boven een raam van de tweede etage. Het betreft hier de gevelsteen afkomstig van een herberg die ter plaatse heeft gestaan en volgens de kronieken de naam gedragen moet hebben "De Vergulde Crab". Christiaan Huygens moet volgens de onderzoeken in een pand naast deze herberg overleden zijn. Bent U hagenaar en komt U wel eens in den Haag, zoek dan het Noordeinde eens op en bekijkt U niet alleen de mooie etalages, maar richt de blik naar boven wanneer U nummer 18 passeert.

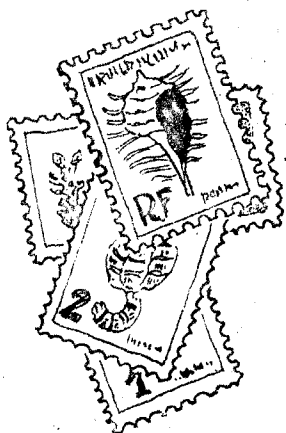
Internationale visserij tentoonstelling NAVITO.

Van 7 - 18 mei 1964 zal in de twee grote Houtrusthallen te Den Haag een internationale visserijtentoonstelling NAVITO gehouden worden, die zich zal bewegen op het gebied van de sportvisserij, de beroepsvisserij en wat verder nog onder water leeft en onze belangstelling heeft. In dit laatste kader zal onze stichting op de tentoonstelling vertegenwoordigd zijn. Direct rechts van de ingang zal Biologia Maritima aanwezig zijn met een grote informatiestand, waarin zeeaquaria ondergebracht worden, naast fotomateriaal afgestemd op het werk van Biologia Maritima.

Elders op de tentoonstelling zullen wij 200 vierkante meter ruimte vullen met een onderwatershow van schelpen, koralen en andere zaken die door hun schoonheid in vorm en kleur de belangstelling van de bezoekers zeker zullen trekken.

Komt U misschien met de Pinksterdagen naar den Haag? Houdt U dan wat tijd vrij voor een bezoek aan deze tentoonstelling en aan onze inzending in het bijzonder.

ooOoo

BIOMARE-PHILATELIE

Een zeer uitvoerige serie postzegels alle met afbeeldingen van vissen is die van Mozambique.

De hieronder besproken vissenserie is in omloop gebracht in 1951.

familie der Fluitbekken (Aulostomatidae)

soort: *Fistularia petimba* Lac. Een aalvormige vis waarvan de bek tot een lange buis (fluit) is uitgegroeid.

familie der Zeebaarsen (Serranidae).

soort: *Lutjanus kasmira* (Hondensnapper). Wanneer de snappers op het droge zijn

zijn gebracht maken zij een happend geluid. Het is een tropische vis met een lengte van ca. 38 cm en behoort tot de kleinere soorten. In Indonesië treft men deze vis onder de naam ikan tanda-tanda.

Hij is eetbaar.

familie der Ombervissen (Sciaenidae)

soort: *Sciaena aquila* Lacép (Omber of arendsvis). Leven in alle tropische zeeën. Worden ook gevangen bij de Italiaanse kusten op ondiepe plaatsen waar rivieren uitmonden. Onder water maken zij een knorrend geluid. Zij kunnen tot 2 meter lang worden en tot ca. 200 kg zwaar. Het vlees van sommige soorten schijnt bijzonder lekker te zijn en werd vroeger geserveerd aan de tafel der Pausen.

familie der Klipvissen (Chaetodontidae). Van deze familie bestaan ongeveer 200 soorten. Drie ervan zijn op de serie afgebeeld en ook de vertegenwoordigers van drie verwante geslachten (*Platax*, *Zanclus* en *Heniochus*). Zij allen leven in de omgeving van koraalriffen en zijn niet groot. Zij zijn ongeveer even hoog als lang.

soort: *Chaetodon auriga*, ca. 23 cm lang.

Chaetodon lunula

Chaetodon vagabundus

De verwante soorten zijn:

soort: *Platax pinnatus* (Vleermuisvis). In Indonesië bekend onder de naam ikangebél. Hij is hoger dan lang. De lengte is tot 48 cm. De rugvin en aarsvin zijn symmetrisch naar achteren gebogen en eindigen in een punt. De jonge vissen vertonen enige donkere dwarsbanden, die bij de oudere vissen vervagen. De vis is eetbaar.

soort: *Heniochus acuminatus* (Wimpelvis). Bij deze vis is de vierde vinstraal van de rugvin uitgegroeid tot een lang uitsteeksel met witte huidzoom (a.h.w. een wimpel), dat naar achteren is gericht. De lengte van deze vis is ong. 25 cm.

soort: *Zanclus canescens*. Dit visje van 10 cm lengte is hoger dan lang. De rugvin is uitgegroeid tot een lang, gebogen uitsteeksel.

familie der Chirurgijnvissen (Acanthuridae). De Engelsen noemen deze familie ook wel "Lancet fishes" (Way & Standen 1951, blz. 96). Niet te verwarren met het zgn. lancetvisje (Eng. "lancelet") (*Amphioxus* of *Branchiostoma*).

soort: *Acanthurus (Teuthis) nigrofuscus*. Deze vissen hebben een lancetvormige scherpe stekel aan beide zijden op de staartwortel, die ze naar willekeur naar voren in een groefje kunnen neerslaan of wel oprichten tot afweer. Zij leven in de buurt van koraalriffen. De vis is donkerbruin met een gele vlek om het oog en gele borstvinnen. De grootte wordt niet aangegeven.

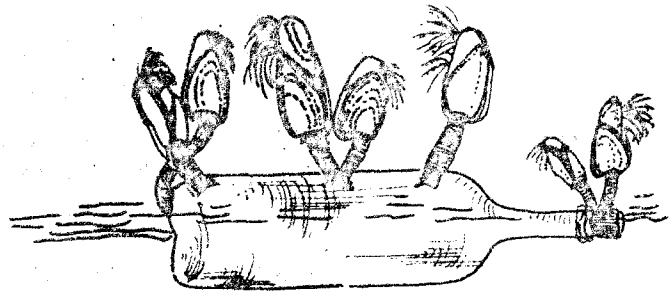
soort: *Acanthurus triostegus* L. Een vis van ca. 25 cm lang die in dezelfde zeeën wordt aangetroffen als de vorige. De kleuren van deze vis passen zich aan aan de omgeving.

familie der Trekkervissen (Balistidae). Vijf soorten van deze familie komen op de zegels van de serie voor. De grootte van deze vissen bedraagt van 28 tot 90 cm. De trekkervissen hebben boven op de rug vooraan een korte vin met drie scherpe stekelstralen, waarvan de voorste en grootste na oprichting kan worden vastgezet (als de trekker van een geweer). Wanneer gevaar dreigt zet de vis de stekels op zoals alle stekelvinnigen. Deze vissen hebben zeer scherpe tanden tot het kapot bijten van schelpdieren, waarvan zij de zachte delen eten. Ook schijnen zij zich met koraal te voeden.

(De soorten worden besproken in het volgende nummer!)

Aan het eind van december werden wij herhaaldelijk opgebeld betreffende meldingen van Eendenmossel-vondsten. Balken, kisten, flessen en wat al niet meer spoelden bezet met eendenmossels aan. Wij laten graag een dezer nieuwsmelders aan het woord over zijn belevissen met de Eendenmossels (*Lepas anatifera*).

Eind september stormde het een paar dagen flink. Daarom besloot ik zaterdagmorgen eens te gaan kijken of er iets aangespoeld was op het strand. Ik pakte mijn fiets, ging bij de Fuutlaan de duinen in en even later was ik op het strand. Er was veel aangespoeld, dat zag ik meteen. Er lag enorm veel wier en hout. Nog maar een klein eindje gelopen had ik gelopen toen ik een stuk hout vond met twee eendenmosselen. Voorzichtig probeerde ik een stukje hout af te splijten, waarop de dieren zich vastgehecht hadden. Twee oude mannen keken met belangstelling toe. Toen ik mijn vondst voorzichtig in een plastic doos pakte, vertelden ze mij, dat verderop nog een bol lag met een heleboel van "die schelpen" erop. Welgemoed wandelde ik richting Scheveningen. Nu bollen zag ik genoeg, maar geen eendenmossels. Ik dacht net: "dat is de laatste bol waarnaar ik kijk" en ja hoor, daar had ik ze. Een pracht vondst. Zeker 30 dieren zaten aan de onderkant van deze bol, waarschijnlijk een drijver van een net. Ik zocht toen nog iets om dit pracht stuk heel thuis te krijgen. Mijn oog viel op een aangespoeld kistje. Ik vulde het met nat wier en daar ging de bol in. Net was ik terug bij de trap naar de duinen, toen ik de twee oude heertjes weer zag. Ze informeerden belangstellend, of ik de bol gevonden had en vertelden er meteen bij dat een klein eindje verderop nog een fles met zulke "schelpjes" lag. Natuurlijk kon ik niets anders doen, dan nog even een eindje door te tippelen. En ja hoor, daar lag een fles met 6 eendenmossels en bovendien een mooie wierbegroeiing. Onbegrijpelijk vind ik het, dat deze dieren houvast vinden aan zo'n gladde fles. In dit geval zaten ze ook vast op de rubber dop waarmee de fles was afgesloten. Ik nam ook nog een plankje met $\pm$ 10 exemplaren mee, en zo fietste ik huiswaarts met een goede vangst voor mijn aquarium.

Thuisgekomen, liet ik voorzichtig mijn nieuwe aanwinsten in het aquarium zakken, vooral de bol ($\pm$ 21 cm doorsnede) was een fantastisch gezicht. Wel begon ik me af te vragen van welk metaal de bol eigenlijk was, of het materiaal geen schade aan het water zou kunnen doen enz. Na een onderzoek op de zaak bleek de bol van aluminium te zijn. Na $\pm$ 2 weken zag ik wittige rommel naar beneden dwarrelen; niemand kon me zeggen of dit giftig is of niet. Ik besloot de veiligste weg te nemen en deed de bol in een bak zeewater in de kelder. Ondertussen had ik alle tijd gehad om deze eigenaardige dieren gade te slaan. Nu drijven nog altijd fles en een stuk hout met eendenmosselen in de bak rond. Als voer voor deze dieren gebruik ik heel fijn gemalen gedroogd mosselvlees. De dieren die bovenaan zitten pakken ook wel een stukje vers mosselvlees van het pincet aan.

Zo'n strandtippel kan zo nu en dan toch wel een leuke nieuwe aanwinst in je aquarium opleveren.

F.N. Wortman.

****
*****
****